

Załącznik 1. Plan działań łagodzących

UWAGA:

W niniejszym Załączniku do Planu Zarządzania Środowiskiem (PZŚ) dla **Kontraktu 1B.9 „Przebudowa wału przeciwpowodziowego w ciągu ul. Ślężoujście wraz z infrastrukturą drogową”**, opisano warunki realizacji Kontraktu dotyczące działań łagodzących negatywne oddziaływanie na środowisko. **Koszty oraz harmonogram realizacji tych działań powinny zostać uwzględnione w całkowitej Cenie Oferty.** Wykonawca pokrywa wszystkie koszty związane z wdrażaniem PZŚ, a Zaakceptowana Kwota Kontraktowa będzie ujmowała te koszty.

Plan działań łagodzących tam, gdzie to okaże się konieczne będzie wykonywany przy uwzględnieniu Polityki Banku Światowego wyrażonej w Podręczniku Operacyjnym Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły, polityką operacyjną Banku Światowego OP.4.12 we współpracy z zespołem wdrażającym ten Plan. Warunek związany z omawianiem wdrażania PZŚ podczas spotkań roboczych i na Radach Budowy (poz. 91) dotyczy także Inżyniera i JRP.

UWAGA:

Z uwagi na mały zakres techniczny i finansowy Kontraktu oraz duże doświadczenie Inspektorów Nadzoru zatrudnionych w Zarządzie Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu jednostka ta może pełnić rolę Inżyniera jeżeli uzyska stosowną zgodę Banku Światowego. W przypadku uzyskania takiego odstępstwa od standardowej organizacji struktury organizacyjnej wdrażania PZŚ wszystkie działania przypisane jako obowiązki Inżyniera będzie pełnił zespół Inspektorów w ZDiUM.

Warunki opisane w Załączniku 1 do PZŚ pogrupowane są w następujące kategorie tematyczne:

A.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE HARMONOGRAMU REALIZACJI ROBÓT	4
B.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ OBSZARU REALIZACJI KONTRAKTU	5
C.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE LOKALIZACJI ZAPLECZA BUDOWY ORAZ DRÓG I PLACÓW TECHNOLOGICZNYCH.....	8
D.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE JAKOŚCI I ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW	11
E.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WARSTWĄ HUMUSU/GRUNTU MINERALNEGO	11
F.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE USUWANIA (WYCINKI) DRZEW I KRZEWÓW ORAZ NASADZEŃ ZASTĘPCZYCH	13
G.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA DRZEW I KRZEWÓW NIEPRZEZNACZONYCH DO USUNIĘCIA (WYCINKI)	15
H.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA CHRONIONYCH ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH	17
I.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE REKULTYWACJI TERENU PO ZAKOŃCZENIU BUDOWY	22
J.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA ZANIECZYSZCZENIOM ŚRODOWISKA	24
K.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI	30
L.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA LUDZI	31
M.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE NADZWYCZAJNYCH ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA	33
N.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZABYTEKÓW KULTURY	34
O.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE PERSONELU WYKONAWCY ZAANGAŻOWANEGO W REALIZACJĘ PZŚ.....	35
P.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE RAPORTOWANIA REALIZACJI PZŚ	39
Q.	WYMAGANIA PO ZAKOŃCZENIU ROBÓT.....	39
R.	BHP I SZCZEGÓLNE WYMAGANIA POLITYK ES BANKU ŚWIATOWEGO.....	40
S.	WYTTCZNE POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OBOWIĄZYWANIA W TRAKCIE REALIZACJI ROBÓT STANU EPIDEMII LUB STANU ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO	44

Objaśnienia dotyczące tabeli w Załączniku 1 do PZŚ:

1. o ile w danym przypadku nie podano inaczej, określenie **Obszar realizacji Kontraktu** oznacza obszar wykonywania jakichkolwiek prac przygotowawczych, robót zasadniczych (w tym Robót Stałych i Robót Tymczasowych) oraz jakichkolwiek prac związanych z usuwaniem wad i usterek lub realizacją prac niedokończonych wymienionych w Świadectwie Przejęcia lub ujawnionych w Okresie Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi wraz z terenami niezbędnych zajęć czasowych.
2. o ile w danym przypadku nie podano inaczej, określenie **Okres realizacji Kontraktu** oznacza okres wykonywania jakichkolwiek prac przygotowawczych, robót zasadniczych (w tym Robót Stałych i Robót Tymczasowych) oraz jakichkolwiek prac związanych z usuwaniem wad i usterek lub realizacją prac niedokończonych wymienionych w Świadectwie Przejęcia lub ujawnionych w Okresie Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi.
3. Teren budowy/plac budowy oznacza miejsca, gdzie mają być realizowane Roboty Stałe, w tym miejsca składowania i miejsca robocze, do których mają być dostarczone Urządzenia i Materiały, jak również inne miejsca, wskazane w Kontrakcie jako stanowiące część Placu Budowy. Określenia „plac budowy” i „teren budowy” są określeniami stosowanymi zamiennie i rozumianymi w Warunkach Kontraktu jako „Plac Budowy”.

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
A. WYMAGANIA DOTYCZĄCE HARMONOGRAMU REALIZACJI ROBÓT				
1	Harmonogram robót	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki PZŚ dotyczące terminów prowadzenia robót</p> <p>Przy ustalaniu harmonogramu robót oraz na etapie ich realizacji należy uwzględnić warunki PZŚ dotyczące terminów i czasu prowadzenia różnego typu prac, opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dopuszczalne godziny prowadzenia robót (patrz poz. 61); b) dopuszczalne terminy usuwania (wycinki) drzew i krzewów (patrz poz. 25 i 27); c) terminy kontroli nadzoru środowiskowego przed usunięciem (wycinką) drzew (patrz poz. 27); d) optymalny termin prowadzenia prac w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów (patrz poz. 31); e) terminy kontroli związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa drobnych zwierząt na terenie robót (patrz poz. 36 i 37); f) uzgadnianie terminów prowadzenia prac rekultywacyjnych (patrz poz. 44); g) terminy raportowania realizacji PZŚ (patrz poz. 92). 	Wykonawca
2	Harmonogram robót	Obszar realizacji Kontraktu wraz z drogami dojazdowymi i ich otoczeniem	<p>Warunki PZŚ dotyczące działań do wykonania przed rozpoczęciem lub na wstępnym etapie robót</p> <p>Wszelkie prace związane z przebudową wału należy prowadzić tylko i wyłącznie w granicach obszaru realizacji Kontraktu. Przy ustalaniu harmonogramu robót oraz na etapie ich realizacji należy uwzględnić warunki PZŚ dotyczące działań do wykonania przed rozpoczęciem lub na wstępnym etapie robót, opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) warunki dotyczące wykonania i wyposażenia zapleczy budowy oraz dróg i placów technologicznych (patrz poz. 13, 14, 15, 36, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 67, 68, 71, 72, 73, 78 i 79). b) warunki dotyczące obsługi komunikacyjnej terenu budowy (patrz poz. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12); c) warunek dotyczący zdjęcia i zabezpieczenia warstwy humusu/gruntu mineralnego (patrz poz. 20, 21, 22, 23 i 24); d) warunek zabezpieczenia drzew i krzewów nieplanowanych do usunięcia (wycinki) (patrz poz. 28); e) warunki dotyczące wykonania inwentaryzacji przyrodniczych (patrz poz. 34); 	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			f) warunek zabezpieczenia terenu budowy przed wkraczaniem drobnych zwierząt (patrz poz. 36); g) warunek uzyskania decyzji zezwalających na odstępstwa od zasad ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt (patrz poz. 42); h) warunki opracowania dokumentów związanych z bezpieczeństwem ludzi, mienia i środowiska w obszarze realizacji Kontraktu (patrz poz. 19, 70, 75, 77, 80, 83, 85, 88, 89, 90, 92); i) warunki dotyczące dokumentacji stanu technicznego budynków i obiektów infrastruktury (patrz poz. 8, 77); j) warunek dotyczący rozpoznania saperskiego terenu budowy (patrz poz. 76); k) warunek inwentaryzacji nielegalnych wysypisk śmieci i odpadów (patrz poz. 74); l) warunek dotyczący przestrzegania opinii konserwatora zabytków (patrz poz. 83); m) warunek dotyczący uzyskania akceptacji Inżyniera dla osoby koordynatora ds. realizacji PZŚ oraz składu zespołu ekspertów środowiskowych, zespołu ekspertów archeologów i zespołu nadzoru saperskiego (patrz poz. 87, 88, 89, 90); n) warunek dotyczący szkoleń z zasad realizacji PZŚ (patrz poz. 86). o) ,	
B. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ OBSZARU REALIZACJI KONTRAKTU				
3	Ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>W zakresie wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu obowiązują następujące warunki:</p> <p>a) dojazd do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> należy wyznaczyć w oparciu o istniejące drogi;</p> <p>b) Wykonawca zapewni właściwe oznakowanie wszystkich dróg dojazdu do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>, zgodnie z obowiązującym prawem oraz przy uzgodnieniu z odpowiednimi Zarządcami dróg. Oznakowania te będą regularnie kontrolowane, a w przypadku ich zniszczenia lub kradzieży Wykonawca niezwłocznie podejmie działania w celu ich odtworzenia lub uzupełnienia.</p>	Wykonawca
4	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji	<p>Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>Wykonawca zapewni ochronę ludzi przed wzmożonym ruchem pojazdów na drogach wykorzystywanych podczas prac budowlanych.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	dóbr materialnych	Kontraktu wraz z ich otoczeniem	W okresie <i>realizacji Kontraktu</i> Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające (np. sygnalizację świetlną, tablice informacyjne, bariery zabezpieczające), zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo pojazdów i pieszych.	
5	Ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu Należy utrzymywać w należytym stanie technicznym powierzchnie utwardzone (m.in. drogi technologiczne i dojazdowe), w obrębie których odbywał się będzie ruch samochodowy transportujący materiały budowlane i kruszywo.	Wykonawca
6	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona dóbr materialnych, ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie materiałów i sprzętu na i z obszaru <i>realizacji Kontraktu</i> . Wykonawca uzyska wszelkie niezbędne zezwolenia dla przewozu nietypowych ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inżyniera.	Wykonawca
7	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona dóbr materialnych, ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie uszkodzenia budowli i budynków, dróg, rowów odwadniających, przepustów, wodociągów i gazociągów, słupów i linii energetycznych, kabli, punktów osnowy geodezyjnej i instalacji jakiegokolwiek rodzaju, oraz obiektów innego rodzaju jak oznakowania pionowe i poziome, oznakowania nawigacyjne, tablice informacyjne, obiekty dóbr kultury itp., spowodowane przez niego lub jego Podwykonawców, usługodawców i dostawców w okresie <i>realizacji Kontraktu</i> . Wykonawca jest także odpowiedzialny za przywrócenie drożności rowów i instalacji odwadniających w rejonie prowadzonych robót i użytkowanych dróg transportowych, w przypadku wystąpienia uszkodzeń spowodowanych realizacją robót i transportem związanym z obsługą robót. Wykonawca niezwłocznie naprawi wszelkie powstałe uszkodzenia na własny koszt, a także, jeśli to konieczne,	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			przeprowadzi inne prace nakazane przez Inżyniera.	
8	Ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>a) Wykonawca jest zobowiązany do wykonania dokumentacji fotograficznej całego obszaru <i>realizacji Kontraktu</i> i dróg dojazdowych, ze szczególnym uwzględnieniem stanu technicznego dróg oraz budynków zlokalizowanych w pobliżu dróg transportu materiałów budowlanych;</p> <p>b) przed przystąpieniem do robót Wykonawca przeprowadzi w obecności Zarządców dróg wizje lokalne, w wyniku których sporządzone zostaną protokoły stanu dróg dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>. Na tej podstawie Wykonawca będzie zobowiązany do odtworzenia stanu technicznego dróg.</p>	Wykonawca
9	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona dóbr materialnych, ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>a) Wykonawca zobowiązany jest do uzgodnienia z Zarządcami dróg projektów organizacji ruchu i zabezpieczenia robót. Wykonawca zobowiązany jest do wykonania organizacji ruchu według uzgodnionych projektów (oznakowania i zabezpieczenia obszaru realizacji Kontraktu oraz oznakowania objazdów i zalecanego, związanego ze zmianą organizacji; ruchu oznakowania dróg itp.);</p> <p>b) przed przystąpieniem do robót Wykonawca przedstawi Inżynierowi do zaakceptowania uzgodnione z Zarządcami dróg i organem zarządzającym ruchem projekt organizacji ruchu i zabezpieczenie robót oraz harmonogram organizacji ruchu. W zależności od potrzeb i postępu robót projekty organizacji ruchu powinny być aktualizowane przez Wykonawcę na bieżąco.</p>	Wykonawca
10	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona dóbr materialnych, ochrona powierzchni ziemi	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Warunki wykorzystywania dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>Wykonawca zobowiązany jest do zapewnienia tras dojazdu karetek pogotowia ratunkowego i straży pożarnej przez cały czas prowadzenia robót, wyznaczenie dróg, wyjść i przejść dla pieszych oraz stanowisk postojowych dla pojazdów używanych na budowie.</p>	Wykonawca
11	Ochrona dóbr	Drogi	Dodatkowe warunki dotyczące dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	materialnych, ochrona powierzchni ziemi, ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	Dowóz materiałów i ruch pojazdów, maszyn i urządzeń obsługujących budowę należy prowadzić w pierwszej kolejności po istniejących utwardzonych drogach publicznych.	
12	Ochrona dóbr materialnych, ochrona powierzchni ziemi, ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Tyczenie nowych dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>W razie konieczności wykonania dodatkowej drogi dojazdowej do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> należy wyznaczyć ją w postaci możliwie najkrótszego odcinka, poza terenami o wysokich walorach przyrodniczych.</p> <p>Planowane lokalizacje dróg dojazdowych należy uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym m.in. z ekspertem fitosocjologiem) oraz przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca
C. WYMAGANIA DOTYCZĄCE LOKALIZACJI ZAPLECZA BUDOWY ORAZ DRÓG I PLACÓW TECHNOLOGICZNYCH				
13	Ochrona wód i gleb, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Obowiązek wykonania zaplecza budowy oraz dróg i placów technologicznych</p> <p>Przed rozpoczęciem robót budowlanych należy wykonać zaplecze budowy oraz drogi i place technologiczne.</p> <p>Zaplecze budowy służyć ma do magazynowania materiałów budowlanych, garażowania, tankowania i bieżących napraw pojazdów, maszyn i urządzeń, lokalizacji obiektów socjalnych (szatnie, biuro, warsztat, przenośne kabiny sanitarne) oraz pojemników na odpady.</p> <p>Teren zaplecza budowy, po którym poruszać się będą maszyny i samochody należy zabezpieczyć. Do obsługi i tankowania maszyn wydzielić części powierzchni zaplecza szczelnie odizolowane od gruntu.</p> <p>Wyposażenie zaplecza budowy powinno spełniać m.in. warunki opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli 36, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 67, 68, 71, 72, 73, 78, 79.</p> <p>Przy planowaniu ww. elementów terenu budowy należy zapewnić ograniczenie ich powierzchni do niezbędnego minimum.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
14	Ochrona powierzchni ziemi, ochrona siedlisk, ochrona środowiska gruntowo-wodnego, ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dla lokalizacji zaplecza budowy, placów, składowisk itp.</p> <p>Bazy materiałowe, zaplecze socjalne budowy oraz parkingi sprzętu i maszyn należy zlokalizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w miejscach o najniższych walorach przyrodniczych, z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni oraz obowiązku rekultywacji po zakończeniu prac, b) poza bezpośrednim zasięgiem wód wezbraniowych rzeki oraz poza miejscami, w których mogłoby dojść do skażenia wód, c) w odległości nie mniejszej niż 100 m od istniejących cieków, zbiorników wodnych i miejsc podmokłych; d) w miejscach zapewniających brak oddziaływania hałasu na tereny chronione akustycznie; e) zaplecze budowy należy zlokalizować poza cennymi siedliskami przyrodniczymi, obszarami o średnich i wysokich walorach ornitologicznych oraz poza siedliskami płazów i gadów. <p>Planowane lokalizacje zaplecza budowy oraz pozostałych ww. elementów terenu budowy należy uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym m.in. z ekspertem fitosocjologiem oraz zoologiem) oraz przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca
15	Ochrona przyrody ożywionej, ochrona wód, ochrona powierzchni ziemi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dla lokalizacji dróg technologicznych</p> <p>Drogi technologiczne należy zlokalizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych przy tyczeniu dróg należy trzymać się zasady zajmowania minimalnej niezbędnej powierzchni ww. terenów; b) w maksymalnym możliwym stopniu poza terenami międzywala; c) w maksymalnej możliwej odległości od istniejących cieków, zbiorników wodnych i miejsc podmokłych; d) nie należy wyznaczać nowych dróg transportu w obrębie 1 m od pni drzew oraz krzewów. e) w pierwszej kolejności na istniejących drogach. <p>Planowane lokalizacje dróg technologicznych należy uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym m.in. z ekspertem fitosocjologiem oraz zoologiem) oraz przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
16	Ochrona powierzchni ziemi, ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Oszczędne korzystanie z terenu</p> <p>Na całym obszarze <i>realizacji Kontraktu</i> należy zapewnić oszczędne korzystanie z terenu oraz minimalne przekształcanie jego powierzchni.</p>	Wykonawca
17	Ochrona powierzchni ziemi, ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Oszczędne korzystanie z terenu – miejsca do magazynowania</p> <p>W przypadku wyznaczania miejsc do magazynowania należy ograniczać ich ilość i powierzchnię wyłącznie do zakresu koniecznego do aktualnie prowadzonych robót lub prac.</p> <p>W przypadku wykorzystania materiałów z miejsca przeznaczonego do ich magazynowania, miejsca takie należy ponownie wykorzystywać w miarę możliwości do dalszego magazynowania.</p>	Wykonawca
18	Pozyskanie nieruchomości, w tym nieruchomości pod zajęcia czasowe	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wypłaty odszkodowań i mechanizm składania skarg</p> <p>Po stronie Inwestora/Inwestora Zastępczego będą wypłaty odszkodowań związane z zajęciem stałym nieruchomości.</p> <p>Po stronie Wykonawcy robót będzie uzyskanie zgód właścicieli/władających na czasowe zajęcia nieruchomości (np. pod zaplecze budowy, park maszynowy, magazynowanie mas ziemnych i składowanie innych materiałów budowlanych oraz inne niezbędne Wykonawcy do realizacji procesu technologicznego). Zakres i docelowe lokalizacje zajęć czasowych zostaną określone przez Wykonawcę. Nieruchomości takie będą pozyskane własnym staraniem Wykonawcy i na jego koszt. Czasowe zajęcie nieruchomości, dokonane przez Wykonawcę, na potrzeby realizacji Kontraktu jest możliwe jedynie za pisemną, dobrowolnie wyrażoną zgodą właściciela nieruchomości i na zasadach określonych w umowie udzielającej tej zgody. Czasowe zajęcia nieruchomości będą co do zasady rekompensowane pieniężnie poprzez wypłatę kwot odpowiadających rynkowym cenom wynajmu lub dzierżawy nieruchomości, a warunki zostaną określone w umowie. Wykonawca przedłoży Inżynierowi i JRP kopię potwierdzenia uzyskania zgody właściciela terenu oraz rekompensaty za zajęcie jego terenu.</p> <p>Mechanizm składania skarg i wniosków</p> <p>Zastrzeżenia i uwagi dotyczące realizacji Kontraktu zgodnie z prawem polskim są kwalifikowane jako skargi i wnioski (ang. Grievance Redressal Mechanism). Mechanizm ten obejmuje składanie i zarządzanie wszelkimi skargami, jakie mogą zostać złożone w toku realizacji projektu przez osoby i podmioty objęte jakimkolwiek</p>	Zespół Wykonawcy /Inżynier (Inwestor) /JRP

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			jego wpływem (dotyczące m.in. wykupów nieruchomości, zajęć czasowych nieruchomości i odszkodowań). Szczegółowo zagadnienie to omówione zostało w POM dla Projektu OPDOW ¹ .	
D. WYMAGANIA DOTYCZĄCE JAKOŚCI I ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW				
19	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Gospodarka gruntami pochodzącymi z terenu budowy</p> <p>Grunty znajdujące się na terenie budowy (w tym masy ziemne) należy w pierwszej kolejności zagospodarować na terenie budowy. Pozostały nadmiar gruntów należy zagospodarować zgodnie z dokumentacją projektową. Sposób postępowania z gruntami stanowiącymi odpad należy przedstawić w Planie gospodarowania odpadami, opracowanym przez Wykonawcę i przekazanym do akceptacji Inżyniera przed rozpoczęciem robót (zgodnie z poz. 70 - Sporządzenie Planu gospodarowania odpadami (PGO)).</p>	Wykonawca
E. WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z WARSTWĄ HUMUSU/GRUNTU MINERALNEGO				
20	Ochrona gleb, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zebranie warstwy humusu</p> <p>W celu ochrony warstwy humusu z obszaru realizacji Kontraktu:</p> <p>a) przed przystąpieniem do robót ziemnych należy go skontrolować pod względem występowania gatunków chronionych;</p> <p>b) przed rozpoczęciem robót budowlanych należy zebrać warstwę urodzajnej gleby (tzw. humusu), o miąższości ok. 0,15 m (warunek ten dotyczy wszystkich miejsc na obszarze realizacji Kontraktu, na których mogłoby dojść do degradacji istniejącej warstwy humusu w związku z prowadzeniem robót, ruchem i obsługą pojazdów, maszyn i urządzeń, składowaniem materiałów itp.).</p>	Wykonawca
21	Ochrona gleb, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Składowanie humusu</p> <p>Zebrany humus należy składować w następujący sposób:</p> <p>a) zebrany humus należy składować poza obszarem robót ziemnych w postaci pryzm;</p> <p>b) szczegółową lokalizację pryzm humusu należy wyprzedzająco uzgodnić z zespołem ekspertów</p>	Wykonawca

¹ <http://odrapcu2019.odrapcu.pl/>

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>środowiskowych (w tym z ekspertem fitosocjologiem oraz zoologiem), tak aby składowanie humusu nie powodowało degradacji siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków chronionych ani nie wpływało negatywnie na stan zdrowotny drzew i krzewów;</p> <p>c) składowane przyzmy humusu należy zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem, rozjeżdżaniem, zagęszczeniem, składowaniem materiałów budowlanych itp.;</p> <p>d) składowane przyzmy humusu do czasu ich ponownego wykorzystania do ostatecznego kształtowania wału oraz terenów przyległych, należy utrzymywać w odpowiedniej wilgotności, w sposób umożliwiający jego ponowne wykorzystanie.</p>	
22	Ochrona gleb, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wykorzystanie humusu</p> <p>Po zakończeniu prac budowlanych składowany humus należy wykorzystać do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby.</p>	Wykonawca
23	Ochrona gleb i powierzchni ziemi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zebranie warstwy gruntu mineralnego</p> <p>Po zdjęciu humusu nasyp wału należy rozebrać unikając zmieszania gruntu mineralnego z humusem. Grunt ten należy zagospodarować w zależności od jego parametrów do ponownego wykorzystania lub wywieźć i zagospodarować zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym ustawy o odpadach.</p>	Wykonawca
24	Ochrona gleb, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Składowanie gruntu mineralnego</p> <p>Zebrany grunt mineralny, w części przeznaczonej do ponownego wykorzystania, należy składować w następujący sposób:</p> <p>a) zebrany grunt mineralny należy składować poza obszarem robót ziemnych w postaci przyzm;</p> <p>b) szczegółową lokalizację przyzm gruntu należy wyprzedzająco uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym z ekspertem fitosocjologiem oraz zoologiem), tak aby składowanie gruntu nie powodowało degradacji siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków chronionych ani nie wpływało negatywnie na stan zdrowotny drzew i krzewów;</p> <p>c) składowane przyzmy gruntu należy zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem, rozjeżdżaniem, zagęszczeniem, składowaniem materiałów budowlanych itp.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
F. WYMAGANIA DOTYCZĄCE USUWANIA (WYCINKI) DRZEW I KRZEWÓW ORAZ NASADZEŃ ZASTĘPCZYCH				
25	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Dopuszczalny termin usuwania (wycinki) drzew i krzewów</p> <p>Usuwanie (wycinkę) drzew i krzewów należy przewidzieć w okresie od 16 października do końca lutego.</p> <p>W przypadku konieczności realizacji dodatkowej wycinki w okresie lęgowym prace mogą być prowadzone pod warunkiem dokonania kontroli ornitologicznej (kontrola przez eksperta ornitologa), która stwierdzi, iż w wyniku usunięcia (wycinki) nie dojdzie do zniszczenia gniazd lub lęgów ptaków.</p> <p>Wszelkie działania Wykonawcy dotyczące wycinek drzew i krzewów muszą być zgodne z zapisami Zarządzenia nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia².</p>	Wykonawca
26	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wykonanie nasadzeń zastępczych (zgodnie z Projektem zieleni kompensacyjnej na działce 25/3, AM-12, obręb Złotniki, tom PW06/02)</p> <p>Nasadzenia zastępcze wykonane zostaną na działce 25/3, AM-12, obręb Złotniki. Zakres prac obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Posadzenie 273 szt. drzew liściastych; b) Posadzenie 7221 szt. krzewów; c) Wykonanie 1312 m² trawników z siewu na polanach oraz 5013 m² pozostałych trawników; d) Skoszenie, uporządkowanie i oczyszczenie terenu poprzez usunięcie młodych samosiewów drzew i krzewów oraz usunięcie płyt betonowych oraz pozostałości nawierzchni asfaltowej (o powierzchni ok. 20 m²). Zebranie gruzu i pozostałości budowlanych na całym obszarze nasadzeń. <p>Kolejność prowadzonych prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oczyszczenie terenu z pozostałości z zanieczyszczeń, - makroniwelacja, modelowanie terenu, - rozłożenie warstwy urodzajnej, 	Wykonawca

² https://www.zm.wroc.pl/pl/dzialania_zm,366.html

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>- uprawa mechaniczna i ręczna terenu przeznaczonego pod zieleń,</p> <p>- sadzenie roślin wg szczegółowych rozwiązań zawartych w Dokumentacji Projektowej w konsultacji ze specjalistą fitosocjologiem/dendrologiem,</p> <p>- zakładanie trawników wg szczegółowych rozwiązań zawartych w Dokumentacji Projektowej w konsultacji ze specjalistą fitosocjologiem,</p> <p>- pielęgnacja zieleni.</p> <p>Rozpoczęcie w/w prac powinno nastąpić równocześnie z rozpoczęciem realizacji Robót. Nasadzenia roślin najlepiej przeprowadzić w okresie wiosennym lub jesiennym, w przypadku innego okresu należy zapewnić podlewanie roślin z intensywnością zależną od warunków pogodowych.</p> <p>Nasadzenia należy wykonać zgodnie z zaprojektowanym doбором gatunkowym i sztuką ogrodniczą. Nadzór nad wykonaniem w/w prac będzie pełnił nadzór środowiskowy Wykonawcy.</p> <p>Wykonawca będzie zobowiązany do wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych tych terenów do końca Okresu Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi.</p> <p>Wszelkie działania Wykonawcy dotyczące nasadzeń zastępczych muszą być również zgodne z zapisami Zarządzenia nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia³.</p>	
27	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Nadzór środowiskowy przed i podczas usuwania (wycinki) drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 50 cm</p> <p>W przypadku usuwania drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 50 cm obowiązują następujące zasady:</p> <p>a) Usuwanie (wycinkę) drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 50 cm należy poprzedzić kontrolą tych drzew pod kątem obecności chronionych gatunków bezkręgowców i nietoperzy, przeprowadzoną przez ekspertów entomologa i chiropterologa, w terminie nie dłuższym niż noc poprzedzająca dzień planowanej wycinki danego drzewa;</p> <p>b) w przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków bezkręgowców i/lub nietoperzy w drzewach planowanych do usunięcia (wycinki), ww. eksperci wskażą dopuszczalne terminy i sposoby prowadzenia wycinki oraz określą sposoby postępowania z drewnem zasiedlonym przez gatunki zwierząt</p>	Wykonawca

³ https://www.zm.wroc.pl/pl/dzialania_zm,366.html

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>chronionych.</p> <p>Terminy usunięcia (wycinki) ustalone z ww. ekspertami nie mogą naruszać warunków określonych w poz. 25 - Dopuszczalny termin usuwania (wycinki) drzew i krzewów. Dla drzew, w których stwierdzono obecność nietoperzy, optymalnym terminem wycinki jest okres od 1 września do 31 października;</p> <p>c) usunięcie (wycinka) drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 50 cm zostanie przeprowadzone pod bezpośrednim nadzorem ww. ekspertów entomologa i chiropterologa;</p> <p>d) w przypadku stwierdzenia obecności osobników chronionych gatunków bezkręgowców i/lub nietoperzy w drzewach podlegających usunięciu (wycince), ww. eksperci określą sposoby ograniczenia śmiertelności stwierdzonych osobników zwierząt chronionych;</p> <p>e) przenoszenie osobników chronionych gatunków bezkręgowców i/lub nietoperzy z drzew planowanych do usunięcia (wycinki) i/lub z drzew podlegających usunięciu (wycince) może się odbywać wyłącznie pod bezpośrednim nadzorem ww. ekspertów entomologa i chiropterologa;</p> <p>f) w przypadku stwierdzenia obecności chronionych gatunków bezkręgowców i/lub nietoperzy w drzewach planowanych do usunięcia (wycinki) i/lub w drzewach podlegających usunięciu (wycince), należy pozyskać wymaganą prawem decyzję administracyjną zezwalającą na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków zwierząt (jeżeli jest to wymagane w danym przypadku).</p>	
G. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA DRZEW I KRZEWÓW NIEPRZEZNACZONYCH DO USUNIĘCIA (WYCINKI)				
28	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie pni drzew nieprzewidzianych do usunięcia (wycinki)</p> <p>Przed rozpoczęciem prac budowlanych pnie drzew narażonych na uszkodzenia mechaniczne należy odeskować na wysokość nie mniejszą niż 1,5 m od poziomu gruntu (dolna część desek opierać się ma na podłożu). Pomiędzy odeskowaniem i powierzchnią pnia drzewa należy umieścić elastyczny materiał (np. grube maty słomiane), zabezpieczający pień przed otarciem przez odeskowanie.</p> <p>Odeskowanie należy przymocować do pnia (np. opaskami z drutu lub taśmą stalową), w sposób niepowodujący okaleczenia drzewa.</p> <p>W okresie <i>realizacji Kontraktu</i> należy na bieżąco kontrolować stan zabezpieczeń pni drzew narażonych na uszkodzenia i utrzymywać zabezpieczenia we właściwym stanie.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>Po zakończeniu robót ww. zabezpieczenia pni należy usunąć.</p> <p>Prace w pobliżu systemów korzeniowych i pni należy wykonywać ręcznie. Nie można pozostawić na dłuższy czas odkrytych brył korzeniowych, aby nie dopuścić do ich przesuszenia. W przypadku uszkodzenia drzewa należy niezwłocznie przeprowadzić niezbędne działania pielęgnacyjne, które ograniczą skutki uszkodzenia. Prace te należy wykonać pod nadzorem przyrodnika.</p>	
29	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ochrona terenów pod koronami drzew i krzewów</p> <p>Prace budowlane należy prowadzić w sposób nie szkodzący drzewom i krzewom nieprzewidzianym do usunięcia (wycinki).</p> <p>W odległości mniejszej niż 1 m od granicy rzutu korony drzew i krzewów nieprzewidzianych do usunięcia (wycinki) zabrania się:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wyznaczania dróg i placów technologicznych, miejsc parkingowych i innych elementów mogących wpływać na wzrost ubicia i zmianę napowietrzenia gleby; b) prowadzenia ruchu oraz postojów i parkowania pojazdów, maszyn i urządzeń; c) składowania mas ziemnych (w tym humusu) i materiałów budowlanych (w szczególności materiałów sypkich). d) palenia lub używania ognia, używania urządzeń lub maszyn wytwarzających wysoką temperaturę mogącą powodować przesuszenie korony drzew. <p>W odległości mniejszej niż 10 m od pni drzew i krzewów nieprzewidzianych do wycinki zabrania się składowania cementu, kruszywa, olejów, paliw i lepiszczy.</p> <p>Sposób formowania i zagęszczania nasypów w sąsiedztwie drzew i krzewów nieprzewidzianych do wycinki należy ustalić z ekspertem dendrologiem, a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca
30	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Profilaktyczne cięcia gałęzi drzew narażonych na uszkodzenia</p> <p>W przypadku narażenia konarów i gałęzi drzew na uszkodzenia mechaniczne przez pracujące lub przemieszczające się pojazdy, maszyny i urządzenia, należy dokonać profilaktycznych cięć gałęzi drzew narażonych na złamanie.</p> <p>Cięcia te - wykonane pod nadzorem eksperta dendrologa - nie mogą zaburzyć naturalnego pokroju drzew (nie mogą one obejmować więcej niż 1/3 zielonej masy drzewa), z zachowaniem stabilności i statyki drzew (zakres</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			cięć musi być równomierny z każdej strony korony).	
31	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Prowadzenie robót w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów</p> <p>Prace w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia (wycinki) należy prowadzić wyłącznie ręcznie, z zachowaniem następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nie należy odcinać korzeni szkieletowych (o średnicy powyżej 4 cm); b) wykopy należy wykonywać nie bliżej niż 2 m od pnia; c) należy maksymalnie skrócić okres narażenia korzeni na przesuszenie; d) optymalnym okresem prowadzenia przedmiotowych prac są miesiące od października do kwietnia; e) zakazuje się składowania w pobliżu pni drzew jakichkolwiek materiałów, ziemi czy odpadów budowlanych. 	Wykonawca
32	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie odstłoniętych korzeni drzew i krzewów</p> <p>Odstłonięte korzenie drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia (wycinki) należy przykrywać matami słomianymi lub jutowymi. Przy temperaturach dodatnich maty te należy silnie zwilżać wodą (aby zapobiec wysuszeniu korzeni), natomiast przy temperaturach ujemnych maty te powinny być suche (aby uniknąć przemarzania korzeni).</p>	Wykonawca
33	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie uszkodzonych drzew i krzewów</p> <p>W przypadku uszkodzenia nadziemnych części drzew i krzewów nieprzeznaczonych do wycinki należy niezwłocznie przeprowadzić niezbędne działania pielęgnacyjne, adekwatne do miejsca i rodzaju uszkodzenia.</p> <p>W przypadku uszkodzenia korzeni należy zniszczone końcówki odciąć, a korzenie zabezpieczyć preparatem grzybobójczym.</p> <p>Wyżej wymienione działania należy wykonywać w uzgodnieniu z zespołem ekspertów środowiskowych – ekspert dendrolog, a po ich wykonaniu należy przedstawić Inżynierowi do akceptacji opinię ww. zespołu dotyczącą oceny prawidłowości wykonanych działań.</p>	Wykonawca
H. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA CHRONIONYCH ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH				
34	Ochrona	Obszar	Jednorazowa inwentaryzacja przyrodnicza obszaru robót przed rozpoczęciem prac	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	przyrody ożywionej	realizacji Kontraktu	<p>Przed rozpoczęciem prac ziemnych/wycinek drzew i krzewów należy przeprowadzić jednorazową inwentaryzację przyrodniczą obszaru <i>realizacji Kontraktu</i>, wykonaną przez zespół ekspertów środowiskowych, o którym mowa w poz. 88 - Zapewnienie zespołu ekspertów środowiskowych.</p> <p>Celem inwentaryzacji jest ustalenie aktualnego rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk i stanowisk chronionych gatunków flory i fauny.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk lub stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt na obszarze realizacji Kontraktu, należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> w przypadku siedlisk przyrodniczych - dalsze działania ustalić z odpowiednim ekspertem zespołu środowiskowego, a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera; w przypadku siedlisk lub stanowisk gatunków chronionych - wykonać działania, o których mowa w poz. 42 - Uzyskanie decyzji zezwalającej na odstępstwa od zasad ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt dla wykrytych siedlisk i stanowisk gatunków chronionych; stwierdzone osobniki gatunków chronionych (np. płazów, gadów, ptaków) należy przenieść poza teren Kontraktu w miejsce o podobnych warunkach siedliskowych, na tyle oddalone od terenu Kontraktu, aby zwierzęta nie mogły powrócić na ten teren do czasu zakończenia prac. Wszelkie prace wymagały będą uzyskania stosownej decyzji administracyjnej. Przed przeniesieniem płazów należy uzyskać zgodę właściciela lub zarządcy zbiornika, ciekłu lub terenu, do którego będą przenoszone; ewentualne prace związane z likwidacją miejsc rozrodu płazów należy prowadzić jedynie w okresie od początku listopada do końca lutego. 	
35	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczenie czasu realizacji Kontraktu</p> <p>Wykonawca powinien zapewnić taką organizację prac, aby maksymalnie skrócić okres realizacji Kontraktu i w ten sposób zminimalizować negatywne oddziaływania robót na zwierzęta żyjące na obszarze realizacji Kontraktu i w jego otoczeniu.</p>	Wykonawca
36	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie obszaru realizacji Kontraktu przed wkraczaniem drobnych zwierząt</p> <ol style="list-style-type: none"> Roboty należy wykonywać w sposób pozwalający uniknąć zabijania zwierząt. Prace należy prowadzić tak, aby nie przyczyniać się do powstania zastoisk wodnych. Wszelkie prace stanowiące zagrożenie dla płazów prowadzone w sąsiedztwie stwierdzonych na bieżąco przez nadzór przyrodniczy siedlisk lęgowych płazów mogą być prowadzone tylko przy zastosowaniu 	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>tymczasowych grodzień herpetologicznych zabezpieczających teren prowadzenia prac przed wtargnięciem płazów.</p> <p>d. W przypadku stwierdzenia na obszarze budowy osobników płazów, osobniki te będą na bieżąco odławiane i przemieszczane na istniejące w bezpiecznej odległości siedliska zastępcze. Wykaz tych siedlisk zostanie wskazany przez Wykonawcę we wniosku o wydanie derogacji na czynności zakazane wobec gatunków podlegających ochronie.</p> <p>e. W czasie migracji płazy gromadzące się przy ogrodzeniach należy odławiać i przemieszczać poza obszar budowy tj. na stronę przeciwną do tej, po której stwierdzono płaza. Należy umożliwić zwierzęciu migrację w wybranym przez nie kierunku.</p> <p>f. Po zakończeniu robót tymczasowe grodzień usunąć.</p> <p>g. W przypadku prowadzenia prac w miejscach występowania płazów w okresie od marca do października, dorosłe osobniki płazów, ich jaja i larwy będą odławiane i przemieszczane na podstawie decyzji RDOŚ we Wrocławiu na odstąpienie od zakazów w stosunku do chronionych gatunków płazów. Ewentualne zasypywanie siedlisk prowadzone będzie w okresie jesienno-zimowym (listopad-luty).</p>	
37	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Kontrole miejsc mogących stanowić pułapki dla drobnych zwierząt</p> <p>Każdego dnia rano należy kontrolować wykopy oraz inne miejsca mogące stanowić pułapki dla zwierząt: płazów, gadów, małych ssaków.</p> <p>W okresach od 1 marca do 15 maja oraz od 15 września do 15 października należy przeprowadzić również drugą kontrolę, każdego dnia w porze przedwieczornej.</p> <p>Uwięzione w nich zwierzęta należy odłowić i wypuszczać poza obszar realizacji Kontraktu, w odpowiednie dla danego gatunku miejsce, które powinno zostać ustalone w uzgodnieniu z ekspertem z zespołu środowiskowego.</p> <p>Ostatnią kontrolę obecności zwierząt w wykopach przeprowadzić bezpośrednio przed zasypaniem wykopów.</p> <p>Kontrole prowadzić pod kierunkiem i zgodnie z wytycznymi ekspertów herpetologa i/lub zoologa, którzy będą również koordynować i wskazywać miejsca wypuszczenia odłowionych gatunków zwierząt.</p> <p>Wszelkie studzienki, wykopy i inne obiekty antropogeniczne, które mogą stanowić pułapkę dla płazów i małych ssaków należy zabezpieczyć według uwag i pod kierunkiem ww. ekspertów herpetologa i zoologa.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
38	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Bieżąca likwidacja zastoisk wody na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy na bieżąco likwidować zastoiska wody w miejscach mogących kolidować z bieżącymi lub planowanymi robotami oraz w miejscach prowadzenia aktualnego lub planowanego ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń.</p> <p>Działanie to ma na celu zapobieganie osiedlaniu się chronionych gatunków płazów na obszarze realizacji Kontraktu w okresie prowadzenia robót. Działanie to należy prowadzić w konsultacji z ekspertem herpetologiem, który będzie również nadzorować prawidłowość jego wdrażania.</p>	Wykonawca
39	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Odłów i przeniesienie drobnych zwierząt z obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>W przypadku pojawienia się drobnych zwierząt (płazy, gady, drobne ssaki nietotne, nietoperze) na obszarze realizacji Kontraktu (w miejscach, w których prowadzone roboty mogą stanowić zagrożenie dla ich życia lub zdrowia), należy dokonać odłowu i przeniesienia osobników ww. zwierząt z obszaru realizacji Kontraktu do właściwych dla nich siedlisk, położonych poza zasięgiem oddziaływania robót.</p> <p>Działania powyższe należy wykonać pod nadzorem odpowiedniego eksperta środowiskowego (herpetologa, zoologa i/lub chiropterologa).</p>	Wykonawca
40	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zwalczanie obcych gatunków roślin inwazyjnych</p> <p>W trakcie prowadzenia robót należy usuwać rośliny należące do obcych gatunków inwazyjnych (co najmniej dwukrotnie w ciągu roku, na całym obszarze realizacji Kontraktu), aż do ich zaniknięcia i zastąpienia miejscową roślinnością.</p> <p>Usuwanie roślin należących do obcych gatunków inwazyjnych należy wykonywać poprzez wrywanie roślin (wraz bryłą korzeniową), ich wywiezienie i utylizację.</p> <p>Działania powyższe należy wykonywać zgodnie ze szczegółowymi wskazówkami określonymi przez eksperta fitosocjologa.</p>	Wykonawca
41	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Bieżące kontrole zespołu ekspertów środowiskowych w okresie realizacji Kontraktu</p> <p>Roboty i inne prace wykonywane w okresie realizacji Kontraktu należy prowadzić pod bieżącym nadzorem zespołu ekspertów środowiskowych (o których mowa w poz. 88 - Zapewnienie zespołu ekspertów środowiskowych).</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>Ekspercy ci powinni m.in. przeprowadzać regularne inspekcje całego obszaru realizacji Kontraktu (nie rzadziej niż raz na miesiąc) i na bieżąco przekazywać swoje uwagi i zalecenia personelowi Wykonawcy odpowiedzialnemu za prowadzenie robót zgodnie z warunkami PZŚ.</p> <p>Z wykonanych inspekcji należy sporządzać pisemne notatki, załączane do comiesięcznych raportów z realizacji warunków PZŚ (o których mowa w poz. 92 - Raportowanie stanu realizacji PZŚ).</p>	
42	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Uzyskanie decyzji zezwalającej na odstępstwa od zasad ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt dla siedlisk i stanowisk gatunków chronionych</p> <p>W odniesieniu do zasobów chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, które mogą zostać stwierdzone w czasie jednorazowej inwentaryzacji przeprowadzonej przed rozpoczęciem robót budowlanych oraz w trakcie realizacji robót należy wykonać następujące czynności:</p> <p>a) Wykonawca uzyska i przekaze do akceptacji Inżyniera pisemną opinię zespołu ekspertów środowiskowych zawierającą m.in. określenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakresu potencjalnego oddziaływania robót na stwierdzone zasoby przyrodnicze oraz • konieczności uzyskiwania decyzji, o której mowa w pkt. b, <p>a następnie, jeżeli okaże się to niezbędne w świetle ww. opinii, wykona działania, o których mowa w pkt. b-d (poniżej);</p> <p>b) przed podjęciem jakichkolwiek czynności mogących prowadzić do niszczenia siedlisk i stanowisk lub płoszenia osobników gatunków chronionych, Wykonawca zobowiązany jest do uzyskania wymaganej prawem decyzji administracyjnej zezwalającej na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt;</p> <p>c) uzyskaną decyzję należy przedłożyć do wiadomości Inżyniera;</p> <p>d) Wykonawca zobowiązany jest do precyzyjnego i terminowego wdrożenia warunków zawartych w ww. decyzji.</p>	Wykonawca
43	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Przenoszenie gatunków chronionych</p> <p>Z czynności przeniesienia/niszczenia zastanych gatunków siedlisk i stanowisk roślin lub zwierząt sporządzić protokół i dokumentację fotograficzną zgodnie z wytycznymi wskazanymi w uzyskanych decyzjach administracyjnych.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			W protokole powinno być stwierdzone przynajmniej: rodzaj i ilość przenoszonych gatunków, wskazanie miejsc, z których i na które następuje przeniesienie, określenie sposobu przeniesienia oraz czasu w jakim to następuje.	
I. WYMAGANIA DOTYCZĄCE REKULTYWACJI TERENU PO ZAKOŃCZENIU BUDOWY				
44	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Odtwarzanie warstwy humusu i terenów zieleni oraz uporządkowanie terenu po zakończeniu robót</p> <p>Po zakończeniu robót należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozebrać zaplecze budowy oraz drogi i place technologiczne, a płyty drogowe i zebrany piasek z podsypki wywieźć poza obszar realizacji Kontraktu, na wskazane wcześniej miejsce docelowe (zaakceptowane przez Inżyniera); 2) na terenach zajmowanych w związku z realizacją Kontraktu (w granicach obszaru realizacji Kontraktu) wykonać odpowiednie zabiegi agrotechniczne (spulchnianie gruntu, nawożenie itp.), przygotowujące do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby; 3) na terenach zajmowanych w związku z realizacją Kontraktu (w granicach obszaru realizacji Kontraktu) odtworzyć warstwę urodzajną gleby (m.in. z wykorzystaniem humusu zebranego z terenu robót); 4) wykonać zabiegi wspomagające odtworzenie terenów zieleni (w tym obsiewy), z wykorzystaniem wyłącznie rodzimych gatunków roślin, zgodnych z lokalnymi warunkami siedliskowymi; 5) zapewnić odpowiednią pielęgnację odtwarzanych terenów zieleni (do końca Okresu Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi); 6) uporządkować obszar realizacji Kontraktu. 7) teren objęty pracami w wyniku m.in. ruchu maszyn, środków transportu oraz tereny przyległe do terenu prowadzonych robót należy przywrócić do stanu wyjściowego. <p>Działania opisane w pkt. 2, 3, 4 i 5 (powyżej) należy wykonać pod nadzorem eksperta fitosocjologa obejmującym m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) uzgodnienie dokładnych terminów prac; b) uzgodnienie składu gatunkowego i proporcji ilościowych mieszanek nasion planowanych do obsiewu; c) uzgodnienie warunków przygotowania gleby; d) uzgodnienie zasad pielęgnacji odtwarzanych terenów zieleni; e) przekazanie wyników ww. uzgodnień do akceptacji Inżyniera; f) nadzór nad wykonywaniem zabiegów wspomagających odtworzenie terenów zieleni oraz nadzór nad pielęgnacją tych terenów (do końca Okresu Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi). 	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			Działania związane z odtwarzaniem warstwy humusu oraz odtwarzaniem terenów zieleni, o których mowa w niniejszej pozycji PZŚ, należy rozpocząć w najszybszym możliwym terminie pozwalającym na ich realizację.	
45	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Pielęgnacja obszarów trawiastych (zgodnie z Projektem zieleni kompensacyjnej na działce 25/3, AM-12, obręb Złotniki, tom PW06/02)</p> <p>Pielęgnowanie obszarów trawiastych w pierwszym sezonie wegetacyjnym po założeniu polega na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawożeniu, trawniki należy zasilać nawozami mineralnymi w miarę potrzeb (nie więcej 3-5 kg NPK/ar/rok). Mieszanki nawozów należy przygotować tak, aby trawie zapewnić składniki wymagane w poszczególnych porach roku: <ul style="list-style-type: none"> ○ wiosną, trawnik wymaga mieszanki z przewagą azotu, ○ od połowy lata należy ograniczyć azot, zwiększając dawki potasu i fosforu, ○ ostatnie nawożenie nie powinno zawierać azotu, lecz potas i fosfor. • dosiewaniu nasion, • koszeniu: <ul style="list-style-type: none"> ○ pierwsze koszenie powinno być przeprowadzone wg wskazań Projektu, ○ następne koszenia winny się odbywać w takich odstępach czasu, aby wysokość trawy nie przekraczała wysokości 15 cm, ○ ostatnie, przedzimowe koszenie trawników powinno być wykonane z 1-miesięcznym wyprzedzeniem spodziewanego nastania mrozów (dla warunków klimatycznych Polski można przyjąć pierwszą połowę października), ○ po każdym koszeniu, ze wszystkich powierzchni należy usunąć ściętą trawę, a zebrane siano należy składować poza terenem budowy, • konieczne jest utrzymywanie odpowiedniej wilgotności gleby. <p>Koszenie obszarów trawiastych w kolejnych sezonach wegetacyjnych należy przeprowadzać 2 krotnie/ rok.</p> <p>Wszelkie działania Wykonawcy dotyczące odtwarzania/zakładania terenów zielonych muszą być również zgodne z zapisami Zarządzenia nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ochrony</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia ⁴ .	
J. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA ZANIECZYSZCZENIOM ŚRODOWISKA				
46	Ochrona wód i gleb, ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zastosowanie materiałów budowlanych zgodnych z przepisami i normami oraz nieszkodliwych dla środowiska</p> <p>Do realizacji Kontraktu powinny być używane wyłącznie materiały budowlane nieszkodliwe dla środowiska (naturalne, przyjazne dla środowiska lub neutralne). Nie należy stosować substancji, które mogłyby być letalne w stosunku do występujących zwierząt, z wyłączeniem substancji koniecznych do właściwego działania maszyn budowlanych.</p> <p>Wykorzystywane materiały, surowce, paliwa, nawozy, mieszanki cementowo-betonowe powinny mieć odpowiednie atesty i dopuszczenie do zastosowania.</p> <p>Konstrukcje ziemne powinny być wykonane z materiałów naturalnych, bez użycia materiałów niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia.</p> <p>Do budowy/rozbudowy wałów należy zastosować materiały mineralne, ewentualnie geosyntetyki, ale wyłącznie takie, które nie są źródłem emisji szkodliwych substancji do środowiska gruntowo-wodnego.</p>	Wykonawca
47	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Sprawność techniczna i przeglądy pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>W celu zapobiegania zanieczyszczeniom gleb i wód, do prowadzenia robót należy wykorzystywać jedynie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia.</p> <p>Wykonawca powinien dokonywać bieżących przeglądów stanu pojazdów, maszyn i urządzeń oraz eliminować dostępnymi środkami organizacyjnymi możliwość przedostania się jakichkolwiek zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, w tym w szczególności wystąpienia rozlewu paliw, olei hydraulicznych i substancji ropopochodnych, zarówno podczas obsługi, tankowania, transportu, jak i pracy pojazdów, maszyn i urządzeń.</p>	Wykonawca
48	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji	<p>Warunki dla lokalizacji miejsc gromadzenia i produkcji materiałów budowlanych</p> <p>Materiały budowlane, w szczególności materiały sypkie, należy gromadzić wyłącznie na powierzchniach</p>	Wykonawca

⁴ https://www.zm.wroc.pl/pl/dzialania_zm,366.html

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
		Kontraktu	utwardzonych w obrębie zaplecza budowy. Materiały te nie mogą być gromadzone w odległości mniejszej niż 100 m od istniejących koryt cieków. Analogiczne warunki dotyczą miejsc produkcji materiałów budowlanych (mas betoniarskich, prefabrykatów, kruszyw, itp.).	
49	Ochrona wód	Obszar realizacji Kontraktu	Ograniczanie czasu i ilości odwodnień oraz zakaz zrzucania wód z wykopów bezpośrednio do cieków Należy w maksymalny sposób ograniczyć czas prowadzenia odwodnień oraz stosować metody ograniczające ilość odpompowywanej wody wraz z jej ochroną przed zanieczyszczeniem. Wody wypompowywane z wykopów nie mogą być bezpośrednio zrucane do cieków ze względu na dużą zawartość zawiesiny. Przed wprowadzeniem wód do cieków należy zastosować metody oczyszczania wód z zawiesiny, np. osadniki. Zawiesiny z oczyszczania należy zagospodarować w sposób zgodny z ich kwalifikacją eliminując możliwość przedostawania się do cieku czy składowania w miejscach, gdzie mogą występować podtopienia czy zalania.	Wykonawca
50	Ochrona przyrody ożywionej, ochrona powierzchni ziemi	Obszar realizacji Kontraktu	Warunki dla ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń na obszarze realizacji Kontraktu Ruch pojazdów, maszyn i urządzeń należy prowadzić wyłącznie: a) w obrębie zaplecza budowy; b) po drogach istniejących; c) po drogach i placach technologicznych; d) po drogach wewnętrznych (po ich wybudowaniu).	Wykonawca
51	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Miejsce parkowania maszyn i samochodów po zakończeniu pracy Każdego dnia po zakończeniu pracy, a szczególnie w dni wolne od pracy, maszyny i samochody należy parkować w wyznaczonych do tego celu miejscach na terenie zaplecza budowy. Po okresach parkowania pojazdów trwających na czas przestoju w ich pracy, przed przystąpieniem do ich uruchomienia i użycia należy dokonać przeglądu miejsca ich postoju w celu kontroli dot. ewentualnych wycieków substancji eksploatacyjnych.	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
52	Ochrona gleb i wód	Obszar realizacji Kontraktu	Uszczelnienie od podłoża miejsc ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń na zapleczu budowy Teren zaplecza budowy, po którym poruszać się będą pojazdy, maszyny i urządzenia należy uszczelnić od podłoża.	Wykonawca
53	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zakaz prowadzenia czynności serwisowych oraz napraw pojazdów, maszyn i urządzeń poza terenem zaplecza budowy Czynności serwisowe pojazdów, maszyn i urządzeń (m.in. wymiany olejów, płynów itp.) mogą być wykonywane wyłącznie w wyznaczonych miejscach na terenie zaplecza budowy, spełniających warunki określone w poz. 54 - Wyznaczenie i uszczelnienie miejsc garażowania i obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń.	Wykonawca
54	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Wyznaczenie i uszczelnienie miejsc garażowania i obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń Miejsca przeznaczone do obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń (w tym miejsca garażowania, tankowania, obsługi technicznej itp.) należy wyznaczyć i odpowiednio oznakować na terenie zaplecza budowy. Wyżej wymienione miejsca przeznaczone do obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń należy okresowo (do czasu zakończenia budowy) wyścielić nieprzepuszczalnymi materiałami izolującymi, zabezpieczającymi podłoże przed przedostawaniem się ew. zanieczyszczeń stałych lub ciekłych. Przy ustalaniu lokalizacji ww. miejsc należy wziąć pod uwagę m.in. bezpieczną odległość od zbiorników wód płynących i stojących. Szczegółową lokalizację ww. miejsc należy wyprzedzająco uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym z ekspertem fitosocjologiem oraz zoologiem).	Wykonawca
55	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zapewnienie spływu wód z placów postojowych i dróg do urządzeń kanalizacyjnych Place postojowe dla sprzętu i drogi dojazdowe należy wykonać ze spadkiem zapewniającym spływ wód opadowych i roztopowych oraz ścieków do urządzeń kanalizacyjnych lub do innych odbiorników, w sposób zapobiegający przedostawaniu się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gruntu lub wód powierzchniowych.	Wykonawca
56	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Stanowisko z sorbentem w pobliżu miejsc obsługi i garażowania pojazdów, maszyn i urządzeń W pobliżu miejsc przeznaczonych do obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń (w tym miejsc garażowania, tankowania, obsługi technicznej itp.) należy zapewnić odpowiednie ilości sorbentów, służących do likwidacji	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			powstałych wycieków i wylewów substancji ropopochodnych.	
57	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady tankowania pojazdów, maszyn i urządzeń Tankowanie powinno być realizowane z wykorzystaniem mobilnych lub stacjonarnych punktów dystrybucji paliw, posiadających odpowiednie zabezpieczenia, takie jak stanowisko z sorbentem służącym do likwidacji powstałych wycieków i wylewów substancji ropopochodnych do podłoża.	Wykonawca
58	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady mycia i czyszczenia pojazdów, maszyn i urządzeń Zabrania się wyznaczania miejsc lub mycia pojazdów w pobliżu cieków tj. odległości mniejszej niż 100 m, zbiorników wodnych, a także w pobliżu miejsc, w których powstały zastoiska wód (warunek określony w pozycji 14 - Warunki dla lokalizacji zaplecza budowy, placów, składowisk itp.).	Wykonawca
59	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zapobieganie wyciekom z pojazdów, maszyn i urządzeń Czynności obsługowe pojazdów, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na obszarze <i>realizacji Kontraktu</i> (w tym m.in. oczyszczanie sprzętu stosowanego do prac betonarskich) dopuszczalne są wyłącznie w wyznaczonych do tego celu miejscach na terenie zaplecza budowy, odpowiednio zabezpieczonych przed możliwością zanieczyszczenia podłoża i wód oraz zaopatrzonych w sprzęt umożliwiający bezzwłoczne usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń.	Wykonawca
60	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Postępowanie w przypadku emisji zanieczyszczeń ropopochodnych W przypadku wystąpienia jakichkolwiek zdarzeń związanych z emisją substancjami ropopochodnych do środowiska (w tym podłoża i wód) należy: a) natychmiast podjąć działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zanieczyszczenia, za pomocą dostępnych środków (np. sorbentów); b) grunty zanieczyszczone na skutek awarii bezzwłocznie usunąć, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. c) w przypadku większych awarii zastosować procedury opisane w poz. 81 - Zasady powiadamiania o sytuacjach kryzysowych.	Wykonawca
61	Ochrona klimatu	Obszar realizacji	Ograniczenie prac do pory dziennej	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	akustycznego	Kontraktu	Prace budowlane należy prowadzić w porze dziennej, tj. od godziny 6:00 do 22:00.	
62	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie hałasu pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy wykorzystywać jedynie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia, o emisji dźwięku (mocy akustycznej) zgodnej z obowiązującymi przepisami.</p> <p>W przypadku stwierdzenia niesprawnych pojazdów, maszyn i urządzeń, mogących powodować podwyższony poziom hałasu w ich otoczeniu, należy niezwłocznie zastępować je sprawnymi.</p>	Wykonawca
63	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie hałasu agregatów pompowych</p> <p>W przypadku prowadzenia robót na terenach chronionych akustycznie lub w ich pobliżu, w celu ograniczenia uciążliwości dla mieszkańców należy stosować jedynie agregaty pompowe wyposażone w skuteczne obudowy dźwiękoszczelne, zapewniające redukcję poziomu hałasu do obowiązujących przepisów i norm (dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).</p>	Wykonawca
64	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Kontrola poziomu hałasu na terenach chronionych akustycznie</p> <p>W przypadku prowadzenia robót na terenach chronionych akustycznie lub w ich pobliżu należy na bieżąco kontrolować poziom hałasu i w zależności od potrzeb zastosować odpowiednie środki techniczne i organizacyjne zapewniające redukcję poziomu hałasu do obowiązujących przepisów i norm (dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).</p>	Wykonawca
65	Ochrona powietrza, ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie energochłonności pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Należy stosować pojazdy, maszyny i urządzenia o niskiej energochłonności oraz wyłączać zasilanie/silniki podczas przerw w ich pracy.</p> <p>Czas pracy silników pojazdów, maszyn i urządzeń należy ograniczyć do niezbędnego minimum.</p>	Wykonawca
66	Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza spalinami</p> <p>W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na stan powietrza:</p> <p>a) należy stosować wyłącznie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia z wymaganymi atestami, w celu zmniejszenia emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego;</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>b) należy zapewnić miejsce swobodnego wykonywania manewrów pojazdów, w postaci placów;</p> <p>c) należy ograniczyć ruch pojazdów, maszyn i urządzeń do niezbędnego minimum, a także ograniczyć prędkość ruchu pojazdów na terenie budowy;</p> <p>d) należy ograniczyć do minimum czas pracy silników na biegu jałowym oraz przestrzegać zasady wyłączania maszyn i urządzeń podczas przerw w pracy;</p> <p>e) postój pojazdów powinien odbywać się przy zgaszonym silniku.</p>	
67	Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie pylenia z placu budowy</p> <p>W trakcie prowadzonych prac budowlanych należy ograniczyć skutki wtórnego zapylenia poprzez zachowanie wysokiej kultury robót, w szczególności poprzez:</p> <p>a) systematyczne porządkowanie placu budowy;</p> <p>b) zastosowanie niezbędnych środków technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję pyłów z terenu budowy;</p> <p>c) w okresach suchych podczas prowadzenia transportu zraszać pyłące powierzchnie budowy.</p>	Wykonawca
68	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Utrzymanie czystości na drogach</p> <p>W celu utrzymania czystości i zapobiegania pyleniu na drogach należy podjąć m.in. następujące działania:</p> <p>a) Wykonawca stosuje wszelkie dostępne środki techniczne oraz organizację robót, aby maksymalnie ograniczyć pylenie oraz zanieczyszczanie dróg dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>;</p> <p>b) Wykonawca będzie stosował zabezpieczenia na samochodach przewożących materiały sypkie mogące pylić w czasie transportu (plandeki, oponcze lub inne tego typu przykrycia);</p> <p>c) w miejscach wyjazdu sprzętu ciężkiego z placu budowy Wykonawca zainstaluje stanowiska, gdzie będzie się odbywać wstępne usuwanie gruntu czy błota z kół pojazdów;</p> <p>d) Wykonawca będzie sprzątał jezdnie dróg publicznych z zanieczyszczeń pochodzących z placu budowy, w wyniku ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń związanych z realizacją Kontraktu, dla zapobieżenia wtórnemu pyleniu gruntem wywiezionym kołami pojazdów obsługujących budowę.</p>	Wykonawca
69	Ochrona	Obszar	Zakaz palenia ognisk i spalania materiałów, odpadów, śmieci itp.	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	powietrza	realizacji Kontraktu	W celu zapobieganiu emisji niebezpiecznych substancji lotnych, na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> zabrania się palenia ognisk oraz spalania materiałów, odpadów, śmieci itp.	
K. WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI				
70	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Sporządzenie Planu gospodarowania odpadami (PGO) Przed rozpoczęciem robót Wykonawca sporządzi i przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan gospodarowania odpadami, określający sposoby postępowania z odpadami przewidywanymi do wytworzenia w trakcie prowadzenia robót oraz uwzględniający m.in. warunki w zakresie postępowania z odpadami zawarte w PZŚ.	Wykonawca
71	Ochrona wód i gleb, ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady postępowania z odpadami Odpady powstające podczas realizacji Kontraktu należy: a) segregować i magazynować selektywnie w szczelnych pojemnikach lub w wydzielonych i przystosowanych do tego celu miejscach, w warunkach zapobiegających pyleniu i rozwiewaniu frakcji lekkich oraz ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko; b) zapewnić ich sukcesywny odbiór przez podmioty uprawnione do dalszego ich zagospodarowania; c) zakazuje się składowania w pobliżu pni drzew jakichkolwiek materiałów, ziemi oraz odpadów budowlanych.	Wykonawca
72	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi Odpady niebezpieczne należy segregować i magazynować odrębnie w wyznaczonych szczelnych pojemnikach ustawionych na terenie utwardzonym, oznakowanym i zabezpieczonym przed dostępem osób trzecich, do czasu ich przekazania podmiotom uprawnionym do dalszego zagospodarowania takich odpadów.	Wykonawca
73	Ochrona wód i gleb	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady postępowania ze ściekami socjalno-bytowymi Ścieki socjalno-bytowe należy gromadzić na zapleczu budowy w szczelnych bezodpływowych zbiornikach, których zawartość będzie przekazywana podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na ich zagospodarowanie.	Wykonawca
74	Ochrona wód i	Obszar realizacji	Zapobieganie powstawaniu nielegalnych wysypisk śmieci i odpadów	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	gleb	Kontraktu	Przed rozpoczęciem prac Wykonawca dokona rozpoznania <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> pod kątem występowania nielegalnych wysypisk śmieci i odpadów. W przypadku natrafienia na miejsca nielegalnego gromadzenia odpadów, Wykonawca oczyści takie miejsca poprzez usunięcie odpadów i wywiezienie ich na miejsce unieszkodliwienia. W okresie realizacji Kontraktu Wykonawca zabezpieczy <i>obszar realizacji Kontraktu</i> przed ewentualnym powstawaniem tego rodzaju wysypisk.	
L. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA LUDZI				
75	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Opracowanie dokumentów związanych z bezpieczeństwem ludzi, mienia i środowiska na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>Na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> należy utrzymywać porządek i zapewnić właściwą organizację robót.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca opracuje oraz uzyska akceptację Inżyniera dla następujących dokumentów związanych z bezpieczeństwem na terenie budowy (opisanych w rozdziale 6.15 w tekście PZŚ):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Projekt organizacji placu budowy; b) Projekt Organizacji Ruchu na czas wykonywania robót; c) Plan gospodarki odpadami (PGO); d) Plan zapewnienia jakości (ogólny i szczegółowe dla poszczególnych rodzajów robót); e) Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy na czas prowadzenia robót; f) Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Plan BIOZ); g) Plan postępowania w przypadku niekontrolowanej emisji (wycieku) substancji ropopochodnych. <p>Dokumenty te po opracowaniu, przed wdrożeniem, muszą zostać zatwierdzone przez Inżyniera, który następnie także monitoruje ich prawidłową realizację.</p> <p>Wykonawca w Raportach miesięcznych będzie przedstawiał stan wdrożenia i przestrzegania zasad objętych w/w dokumentami.</p>	Wykonawca
76	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Rozpoznanie i nadzór saperski na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>W celu minimalizacji ryzyka związanego z możliwością występowania na obszarze realizacji Kontraktu przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego, Wykonawca zapewni:</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	ludzi		<p>a) przed rozpoczęciem robót - przeprowadzenie rozpoznania obszaru realizacji Kontraktu pod kątem obecności niewybuchów i niewypałów (raport z wynikami ww. rozpoznania saperskiego należy przedłożyć do akceptacji Inżyniera);</p> <p>b) w trakcie prowadzenia robót – nadzór saperski nad robotami (prowadzony przez zespół nadzoru saperskiego), polegający na bieżącym sprawdzaniu i oczyszczaniu obszaru realizacji Kontraktu z przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego wraz z ich utylizacją;</p> <p>c) w przypadku znalezienia na obszarze realizacji Kontraktu przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego - wdrożenie procedur opisanych w poz. 82 - Zasady postępowania z niewybuchami lub niewypałami.</p>	
77	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona dóbr materialnych	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Dokumentacja i monitoring stanu technicznego budynków narażonych na oddziaływanie drgań i wibracji</p> <p>Przed przystąpieniem do prac, w czasie których mogą występować drgania i wibracje zagrażające okolicznym mieszkańcom oraz pobliskiej zabudowie i obiektom infrastrukturalnym, Wykonawca przeprowadzi inwentaryzację istniejących budynków i obiektów, ze szczególnym uwzględnieniem pęknięć i uszkodzeń.</p> <p>W czasie wykonywania wyżej wymienionych prac Wykonawca będzie na bieżąco monitorował stan tych budynków i obiektów.</p>	Wykonawca
78	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wdrożenie wytycznych dotyczących wymagań bezpieczeństwa pracy</p> <p>Wykonawca zapewni realizację szczegółowych wytycznych dotyczących wymagań bezpieczeństwa pracy, m.in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zagospodarowania terenu budowy, w tym stref niebezpiecznych; b) składowania i transportu; c) instalacji i urządzeń elektroenergetycznych; d) maszyn i urządzeń technicznych; e) prac na wysokości; f) prac ziemnych; g) wybranych prac remontowych i rozbiórkowych, <p>zawartych w obowiązujących przepisach prawnych.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
79	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie warunków higienicznych</p> <p>W obszarze <i>realizacji Kontraktu</i> należy zapewnić niezbędną liczbę toalet przenośnych oraz zapewnić korzystanie z nich przez pracowników, a także zapewnić przeszkolenie wszystkich pracowników w zakresie utrzymywania odpowiednich warunków higienicznych w obrębie placu budowy i jego bezpośredniego otoczenia.</p>	Wykonawca
M. WYMAGANIA DOTYCZĄCE NADZWYCZAJNYCH ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA				
80	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w związku z ryzykiem powodzi</p> <p>W związku z ryzykiem powodzi Wykonawca przygotuje i przedstawi do akceptacji Inżyniera dokument pn.: „Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy, uwzględniający lokalne uwarunkowania hydrologiczne i meteorologiczne w okolicach terenu budowy”.</p> <p>W przypadku wystąpienia powodzi Wykonawca będzie postępował zgodnie z procedurami opisanymi w ww. dokumencie.</p>	Wykonawca
81	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady powiadamiania o sytuacjach kryzysowych</p> <p>W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej (innej niż powódź), wypadku, większej awarii itp., Wykonawca zobowiązany jest podjąć następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bezzwłocznie powiadomić odpowiednie służby (Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe, Policja itp.); b) do czasu przyjazdu odpowiednich służb wykonywać niezbędne czynności ograniczające ryzyko strat w personelu, majątku i środowisku (w miarę możliwości uzgodnione z odpowiednimi służbami); c) powiadomić Inżyniera i Zamawiającego; d) po przyjeździe odpowiednich służb postępować ściśle według ich zaleceń i instrukcji. e) . <p>Procedura współdziałania i informowania stron kontraktu zostanie opisana w Instrukcji dla Wykonawcy, przekazanej przez Inżyniera Wykonawcy przed rozpoczęciem robót. Wskazana instrukcja uwzględniać będzie dane teleadresowe (w tym poczty elektronicznej) z uwzględnieniem stanu osobowego Struktury Inżyniera, Wykonawcy i JRP przypisanej do realizacji Kontraktu.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
82	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania z niewybuchami lub niewypałami</p> <p>W przypadku znalezienia niewybuchu lub niewypału Wykonawca:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) natychmiast przerwie prace w danym miejscu; b) zapewni ewakuację pracowników ze strefy zagrożonej wybuchem; c) niezwłocznie powiadomi nadzór saperski i Policję, a następnie będzie postępować zgodnie z uzyskanymi od nich zaleceniami; d) powiadomi Inżyniera i Zamawiającego. <p>Kategorycznie nie wolno znalezionych niewybuchów lub niewypałów podnosić, odkopywać, zakopywać, przenosić, wrzucać do ognia lub wody itp.</p>	Wykonawca
N. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZABYTKÓW KULTURY				
83	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Opinia konserwatora zabytków</p> <p>Kontrakt znajduje się w obszarze intensywnego osadnictwa pradziejowego, średniowiecznego i nowożytnego, w obszarze stanowiska archeologicznego nr 10/9/79-28 AZP (osada ludności przeworskiej, ślad osadnictwa ludności kultury łużyckiej, ślad osadnictwa z pradziejów, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza). Obszar ten stanowi zabytek w myśl art. 3 pkt 4, 12 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, stąd wymagane jest przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych, jak wskazał w opinii Wojewódzki Konserwator Zabytków, pismo z dnia 22.03.2019 r. (znak WZA.5183.1240.2019.AWZ, rkp 7090-2019). Przed rozpoczęciem ratowniczych badań archeologicznych Wykonawca uzyska stosowną decyzję na przeprowadzenie przedmiotowych działań.</p>	Wykonawca
84	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie nadzoru archeologicznego</p> <p>Wykonawca zobowiązany będzie do zapewnienia na czas prowadzenia robót ziemnych stałego nadzoru archeologicznego. W tym celu Wykonawca:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) przygotowuje odpowiedni plan działań w tym zakresie; b) zapewni udział zespołu ekspertów archeologów, prowadzących bieżący nadzór nad robotami ziemnymi; 	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			c) w razie potrzeby uzyskać wymagane prawem Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych od właściwego konserwatora zabytków.	
85	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w przypadku odkrycia zabytków ruchomych lub stanowisk archeologicznych</p> <p>Jeżeli w trakcie prowadzenia robót zostanie odkryty przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie lub pewność, iż może on stanowić zabytek lub ma wartość historyczną, Wykonawca ma obowiązek:</p> <p>a) natychmiast wstrzymać w danym miejscu wszelkie prace mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryte przedmioty;</p> <p>b) zabezpieczyć (za pomocą dostępnych środków) odkryte przedmioty i miejsce ich znalezienia przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub kradzieżą;</p> <p>c) niezwłocznie zawiadomić zespół ekspertów archeologów oraz Inżyniera;</p> <p>d) podejmować dalsze działania zabezpieczające, uzgodnione z zespołem ekspertów archeologów i Inżynierem;</p> <p>e) umożliwić i zapewnić przeprowadzenie działań dokumentacyjnych, badań archeologicznych i innych niezbędnych działań wskazanych przez zespół ekspertów archeologów i/lub organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie substancji zabytkowej;</p> <p>f) po zakończeniu działań i badań wymienionych w pkt. d) i e) odkryte zabytki ruchome należy przekazać do odpowiednich instytucji wskazanych przez zespół ekspertów archeologów i/lub organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie substancji zabytkowej (zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz treścią Pozwolenia, o którym mowa w poz. 84 pkt c - Zapewnienie nadzoru archeologicznego).</p> <p>g) w przypadku zabytków nieruchomych, po zakończeniu działań i badań wymienionych w pkt. d) i e) należy zrealizować wytyczne odnośnie dalszego postępowania z odkrytą substancją zabytkową, ustalone przez zespół ekspertów archeologów i/lub organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie substancji zabytkowej (zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz treścią Pozwolenia, o którym mowa w poz. 84 pkt c - Zapewnienie nadzoru archeologicznego).</p>	Wykonawca
O. WYMAGANIA DOTYCZĄCE PERSONELU WYKONAWCY ZAANGAŻOWANEGO W REALIZACJĘ PZŚ				
86	Wdrożenie i raportowanie	Obszar realizacji	<p>Przeszkolenie kadry Wykonawcy w zakresie realizacji PZŚ</p> <p>Przed rozpoczęciem Robót, a następnie cyklicznie np. raz na kwartał Wykonawca zobowiązany jest przeszkolić</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
	realizacji PZŚ	Kontraktu	swoją kadrę kierowniczą oraz inżynieryjno-techniczną z zasad i sposobów realizacji tych warunków PZŚ, które - zgodnie z Załącznikiem 1 i 2 do PZŚ - przypisane są do Wykonawcy. Szkolenia te należy zakończyć sprawdzianem wiedzy uczestników. W raportach miesięcznych przedkładanych do Inżyniera Wykonawca będzie przekazywał informację na temat stanu przeszkolenia personelu Wykonawcy w zakresie warunków PZŚ w bieżącym okresie sprawozdawczym.	
87	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	Wyznaczenie koordynatora ds. PZŚ w zespole Wykonawcy W zespole Wykonawcy zostanie wyznaczona osoba koordynująca i nadzorująca działania związane z realizacją PZŚ. Do obowiązków tej osoby będzie należeć m.in.: a) nadzór nad wdrażaniem poszczególnych warunków PZŚ w kolejnych etapach realizacji Kontraktu; b) bieżące monitorowanie stanu wdrażania poszczególnych warunków z Załącznika 1 i 2 do PZŚ na obszarze realizacji Kontraktu; c) bieżące informowanie kierownictwa zespołu Wykonawcy o obowiązkach wynikających z PZŚ na danym etapie robót, a także o problemach w zakresie realizacji PZŚ; d) współpraca z pozostałą częścią zespołu Wykonawcy (w tym z zespołem ekspertów środowiskowych, zespołem ekspertów archeologów i zespołem nadzoru saperskiego), w zakresie zapewnienia realizacji PZŚ; e) sporządzanie sprawozdań oraz raportów (raport rozpoczęcia, miesięczny, kwartalny, ad-hoc, końcowy, raporty do RDOŚ we Wrocławiu - tylko w zakresie wynikającym z uzyskanych na etapie realizacji decyzji np. derogacji, jeśli wynikać z nich będzie konieczność raportowania przedmiotowych działań do Organu); f) współpraca z osobami odpowiedzialnymi za wdrożenie PZŚ w zespole Inżyniera i Zamawiającego. Osoba wyznaczona do ww. funkcji wymaga akceptacji Inżyniera.	Wykonawca
88	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	Zapewnienie zespołu ekspertów środowiskowych Prace w trakcie realizacji inwestycji będą prowadzone pod kontrolą nadzoru przyrodniczego. Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni udział zespołu ekspertów środowiskowych, złożony z reprezentantów następujących specjalizacji:	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>a) botanik-fitosocjolog (siedliska przyrodnicze i chronione gatunki roślin);</p> <p>b) dendrolog (zasady pielęgnacji i zabezpieczania drzew);</p> <p>c) zoolog-ekspert w zakresie bezkręgowców;</p> <p>d) zoolog-herpetolog (płazy i gady);</p> <p>e) zoolog-ornitolog (ptaki);</p> <p>f) zoolog-chiropterolog (nietoperze);</p> <p>g) zoolog-teriolog (ssaki nietalające).</p> <p>Każdy specjalista posiadać będzie w dorobku zawodowym co najmniej dwa nadzory przyrodnicze, przy czym dodatkowo dendrolog będzie posiadał kwalifikacje wskazane w Załączniku nr 2 do zarządzenia nr 1217/19 Prezydenta Wrocławia z dnia 28 czerwca 2019 r⁵.</p> <p>Z działań wykonywanych przez Zespół środowiskowy Wykonawcy w ramach nadzoru przyrodniczego sporządzane będą comiesięczne oraz kwartalne raporty.</p> <p>Zespół środowiskowy Wykonawcy zobowiązany będzie do czuwania przez cały czas trwania etapu realizacji nad prawidłowym przebiegiem robót w kontekście ich potencjalnego negatywnego wpływu na chronione siedliska przyrodnicze i chronione gatunki, prawidłowym miejscem prowadzenia robót względem chronionych siedlisk i gatunków, prawidłowym prowadzeniem działań prewencyjnych względem fauny (odławianie, relokacja) oraz wszelkich innych działań w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>Eksperti ci będą zaangażowani w realizację wybranych działań łagodzących i monitoringowych określonych w PZŚ.</p> <p>Skład personalny zespołu ekspertów środowiskowych wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>Jeden członek zespołu ekspertów środowiskowych może reprezentować jednocześnie kilka różnych specjalizacji przyrodniczych wymienionych powyżej w pkt. a-g (np. 3, jeżeli posiada odpowiednie doświadczenie zawodowe w tych 3 specjalizacjach).</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan zapewnienia jakości w zakresie</p>	

⁵ https://www.zm.wroc.pl/pl/dzialania_zm,366.html

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			działań zespołu ekspertów środowiskowych.	
89	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie zespołu ekspertów archeologów</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni udział zespołu ekspertów archeologów. Eksperci ci będą zaangażowani w realizację wybranych działań łagodzących określonych w PZŚ.</p> <p>W zależności od potrzeb, zespół ekspertów archeologów może składać się z jednej lub więcej osób, posiadających odpowiednie uprawnienia branżowe. Skład personalny zespołu ekspertów archeologów wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan zapewnienia jakości w zakresie działań zespołu ekspertów archeologów.</p>	Wykonawca
90	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie zespołu nadzoru saperskiego</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni udział zespołu nadzoru saperskiego. Zespół ten będzie zaangażowany w realizację wybranych działań łagodzących określonych w PZŚ.</p> <p>W zależności od potrzeb, zespół nadzoru saperskiego może składać się z jednej lub więcej osób, posiadających odpowiednie uprawnienia branżowe. Skład personalny zespołu nadzoru saperskiego wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan zapewnienia jakości w zakresie działań zespołu nadzoru saperskiego.</p>	Wykonawca
91	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Omawianie wdrażania PZŚ podczas spotkań roboczych i na Radach Budowy</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu odbywać się będą comiesięczne spotkania przedstawicieli JRP, Inżyniera i Wykonawcy poświęcone omówieniu i kontroli wdrażania działań łagodzących i monitoringowych określonych w PZŚ.</p> <p>Niezależnie od powyższego, aktualne wymagania i problemy związane z wdrażaniem PZŚ będą omawiane podczas wszystkich Rad Budowy.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
P. WYMAGANIA DOTYCZĄCE RAPORTOWANIA REALIZACJI PZŚ				
92	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Raportowanie stanu realizacji PZŚ</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu Wykonawca będzie przedkładał Inżynierowi comiesięczne raporty z realizacji warunków określonych w PZŚ (w formie listy sprawdzającej wraz z niezbędnymi załącznikami, w tym ze sprawozdaniami z realizacji nadzoru środowiskowego).</p> <p>Szablon ww. raportu (listy sprawdzającej) zostanie opracowany przez Wykonawcę i przedłożony do akceptacji Inżyniera.</p> <p>W zależności od okoliczności, Inżynier może zażądać od Wykonawcy przedstawiania dodatkowych raportów, dotyczących m.in. zaistniałych sytuacji kryzysowych, w tym wypadków oraz realizacji wybranych pozycji PZŚ i in.</p> <p>Ponadto Wykonawca zobowiązany jest wykonywać raporty rozpoczęcia, raporty kwartalne, ad-hoc, końcowy oraz raporty do RDOŚ we Wrocławiu tylko w zakresie wynikającym z uzyskanych na etapie realizacji decyzji np. derogacji, jeśli wynikać z nich będzie konieczność raportowania przedmiotowych działań do Organu.</p>	Wykonawca
Q. WYMAGANIA PO ZAKOŃCZENIU ROBÓT				
93	Ochrona gleb i powierzchni ziemi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Prace porządkowe, przywrócenie terenu do stanu wyjściowego</p> <p>Teren objęty pracami w wyniku m.in. ruchu maszyn, środków transportu oraz tereny przyległe do terenu prowadzonych robót należy uporządkować i przywrócić do należytego stanu wyjściowego.</p>	Wykonawca
94	Ochrona gleb i powierzchni ziemi, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Humusowanie, obsiew, koszenie traw</p> <p>Po zakończeniu prac budowlanych całość powierzchni ziemnych zostanie zahumusowana i obsiana trawą zgodnie z działaniami przedstawionymi szczegółowo w pozycji 44 - Odtwarzanie warstwy humusu i terenów zieleni oraz uporządkowanie terenu po zakończeniu robót oraz z pozycji 45 - Pielęgnacja obszarów trawiastych.</p> <p><u>W trakcie realizacji robót i w trakcie eksploatacji Przedsięwzięcia należy prowadzić zabiegi pielęgnacyjne w obrębie miejsc obsianych mieszankami traw, obejmujące m.in. dwukrotne wykoszenie w ciągu roku oraz usunięcie porostów twardych. Działanie to obejmuje okres realizacji robót budowlanych, jak również Okres</u></p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			Zgłaszania Wad oraz Okres Gwarancji i Rękojmi.	
95	Ochrona gleb i powierzchni ziemi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Utrzymanie, konserwacja, naprawy dróg</p> <p>Wykonawca jest zobowiązany usuwać usterki/wady na drogach realizowanych w ramach niniejszego kontraktu w czasie trwania okresu realizacji Kontraktu.</p> <p>W okresie eksploatacji należy odpowiednio konserwować/utrzymywać drogi oraz pasy technologiczne poprzez odpowiednie zimowe utrzymanie dróg stosownie do zaistniałych warunków atmosferycznych. Drogi szutrowe/gruntowe - należy niwelować nierówności, jeśli będzie taka potrzeba.</p>	Wykonawca
96	Ochrona wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wymagania dotyczące eksploatacji kanalizacji deszczowej</p> <p>Należy regularnie kontrolować ilość osadów, które gromadzą się w osadnikach studzienek zbiorczych oraz w osadniku zawieszin, który zostanie zlokalizowany przy wylocie kanalizacji deszczowej. W przypadku zapelnienia w 2/3 objętości osadników studzienek zbiorczych oraz osadnika osady należy usunąć. Osad ten jest odpadem, którego utylizacja musi odbywać się zgodnie z ustawą o odpadach.</p>	Zarządca drogi/ Uprawniony usługodawca
R. SZCZEGÓLNE WYMAGANIA POLITYK ES BANKU ŚWIATOWEGO				
97	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Kodeks postępowania ES</p> <p>Wykonawca ma obowiązek stosować i przestrzegać wszystkich wymagań i warunków w zakresie polityk ES (dotyczących zagadnień środowiskowych, społecznych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy) określonych w dokumentach Kontraktu, w Wytycznych Banku Światowego dot. Ochrony Środowiska, Ochrony Zdrowia i Zasad Bezpieczeństwa (EHS Guidelines – patrz opis w rozdziale 6.14 w tekście PZŚ), w dokumentach Wykonawcy wymienionych w poz. 75 (powyżej), a także wynikających z obowiązujących w Polsce przepisów aktów prawnych (w tym Kodeksu Pracy, Prawa Budowlanego i in.).</p> <p>Wymagania i warunki w zakresie ES określone ww. źródłach wobec Wykonawcy i jego personelu (niezależnie od prawnej formy współpracy) obowiązują również, w zakresie odpowiednim do aktualnej sytuacji, podwykonawców Wykonawcy oraz ich personel i podwykonawców.</p> <p>Wykonawca zatrudni lub wskaże wśród swojego Personelu pracownika, który będzie osobą, do której wszyscy pracownicy, jak i osoby zewnętrzne będą składać skargi i wnioski związane z zagadnieniami ES. Dane kontaktowe do tej osoby zostaną wskazane w ulotce informacyjnej (sporządzonej wg poz. 104) i umieszczone na tablicy informacyjnej budowy.</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
98	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezwypadkowych warunków pracy</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić takie warunki realizacji Kontraktu (w tym warunki prowadzenia robót), aby nie dopuścić do wypadków z udziałem jakichkolwiek osób związanych z realizacją Kontraktu (w tym m.in. personelu Wykonawcy, Inżyniera, Inwestora, BKP, podwykonawców, dostawców i in.) oraz osób postronnych.</p> <p>W przypadku zaistnienia wypadku Wykonawca bezzwłocznie zapewni właściwe postępowanie z osobami poszkodowanymi, powiadomi i umożliwi dojazd odpowiednich służb oraz zabezpieczy miejsce zdarzenia w sposób zapewniający bezpieczeństwo ww. służb i innych osób mogących znajdować się w rejonie miejsca zdarzenia.</p> <p>Niezależnie od powyższych działań Wykonawca bezzwłocznie poinformuje Inżyniera o wszystkich zdarzeniach wypadkowych i potencjalnie wypadkowych mających związek z realizacją Kontraktu (zarówno na terenie budowy, jak i w jakichkolwiek innych miejscach), zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w dokumentach Kontraktu (patrz też poz. 105).</p>	Wykonawca
99	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie specjalisty ds. BHP w zespole Wykonawcy</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zobowiązany będzie do zapewnienia stałego nadzoru BHP, którego zadaniem będzie czuwanie nad przestrzeganiem zasad dotyczących BHP określonych w dokumentach Kontraktu oraz w obowiązujących przepisach prawa krajowego. Skład osobowy oraz kwalifikacje nadzoru BHP muszą być zgodne z polskimi przepisami prawa pracy.</p>	Wykonawca
100	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Działania edukacyjne z zakresu zasad i przepisów BHP</p> <p>Nadzór BHP przeprowadzi szkolenia i wdroży program podnoszenia świadomości personelu Wykonawcy w zakresie zasad i przepisów BHP na terenie budowy.</p> <p>Działania te będą prowadzone w trakcie całego okresu realizacji robót budowlanych, nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy.</p> <p>Będą one mieć formę kampanii informacyjnych, edukacyjnych i uświadamiających dotyczących tematyki BHP, w zakresie odpowiednim do aktualnego etapu realizacji Kontraktu.</p>	Wykonawca
101	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Przeciwdziałanie molestowaniu seksualnemu i mobbingu, zgłaszanie przypadków molestowania seksualnego i mobbingu</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić takie warunki realizacji Kontraktu, aby nie dopuścić do przypadków</p>	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>molestowania seksualnego lub mobbingu w stosunku do personelu Wykonawcy i podwykonawców, jakichkolwiek innych osób związanych z realizacją Kontraktu oraz jakichkolwiek osób postronnych.</p> <p>W razie zaistnienia ww. przypadków molestowania seksualnego lub mobbingu, Wykonawca podejmie działania w celu natychmiastowego zakończenia ww. zachowań, a następnie bezzwłocznie wyciągnie wszelkie przewidziane prawem oraz wewnętrznymi regulaminami firmy konsekwencje wobec ich sprawców oraz udzieli ofiarom tych zachowań wszelkiej niezbędnej pomocy i wsparcia, w zakresie odpowiednim do zaistniałej sytuacji.</p> <p>Niezależnie od powyższych działań Wykonawca bezzwłocznie poinformuje Inżyniera o wszystkich przypadkach molestowania seksualnego lub mobbingu, zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w dokumentach Kontraktu (patrz też poz. 105).</p> <p>Wszystkie przypadki zgłoszonych i podejrzaniach dotyczące molestowania seksualnego i mobbingu winny zostać wpisane do rejestru skarg i wniosków prowadzonego przez Wykonawcę.</p>	
102	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p><i>Działania edukacyjne na rzecz zapobiegania przypadkom molestowania seksualnego i/lub mobbingu</i></p> <p>Wykonawca przeprowadzi szkolenia i wdroży program podnoszenia świadomości personelu Wykonawcy w zakresie przeciwdziałania przypadkom molestowania seksualnego i mobbingu.</p> <p>Działania te będą prowadzone w trakcie całego okresu realizacji robót budowlanych, nie rzadziej niż raz na kwartał.</p> <p>Będą one mieć formę kampanii informacyjnych, edukacyjnych i uświadamiających dotyczących tematyki molestowania seksualnego i mobbingu.</p> <p>Działania te będą prowadzone przez specjalistę posiadającego odpowiednie kwalifikacje merytoryczne w ww. zakresie.</p>	Wykonawca
103	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p><i>Zapewnienie zgodnych z prawem warunków pracy i płacy personelu</i></p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić personelowi związanemu z realizacją Kontraktu warunki pracy i płacy w pełni zgodne obowiązującymi w Polsce przepisami prawa pracy (w szczególności Kodeksu Pracy), w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wykonawca zapewni równouprawnienie w wynagrodzeniu dla pracowników wykonujących tą samą pracę, nie biorąc pod uwagę płci, orientacji seksualnej ani wieku; – osoby zatrudnione na Kontrakcie nie będą prześladowane lub dyskryminowane ze względu na płeć, 	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>orientację seksualną oraz wiek;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wykonawca może zatrudnić tylko takiego pracownika, który ukończył 18 lat, ukończył co najmniej ośmioletnią szkołę podstawową i przedstawił świadectwo lekarskie stwierdzające, że praca danego rodzaju nie zagraża jego zdrowiu; minimalny wiek dla pracownika uczestniczącego w pracach budowlanych oraz innych pracach stwarzających ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi to 18 lat. – Wykonawca stosownie do możliwości i warunków oraz polskich przepisów Kodeksu Pracy zaspokoi bytowe i socjalne potrzeby pracowników w miejscu pracy; – Wykonawca jest zobowiązany ułatwić pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych. 	
104	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie możliwości składania skarg i wniosków przez pracowników zatrudnionych przy realizacji Kontraktu na warunki pracy i płacy</p> <p>Wykonawca poinformuje wszystkie osoby zatrudnione w związku z realizacją Kontraktu o możliwości składania skarg na warunki pracy i płacy oraz opracuje i doręczy tym osobom ulotkę informacyjną z niezbędnymi informacjami dotyczącymi zgłaszania skarg i wniosków, w której m.in. zapewni o braku reperkusji dla osoby zgłaszającej problem.</p> <p>Treść ww. ulotki zostanie uzgodniona z Inżynierem.</p>	Wykonawca
105	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Przygotowanie i wdrożenie procedur dotyczących bieżącego informowania o problemach w zakresie ES</p> <p>W okresie nie dłuższym niż 30 dni od daty rozpoczęcia Wykonawca opracuje i przekaże do akceptacji Inżyniera zestaw procedur dotyczących bieżącego informowania, w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadzwyczajnych zagrożeń (tj. sytuacji awaryjnych i kryzysowych, o których mowa w rozdziale 5.12 PZŚ); – wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych; – przypadków molestowania seksualnego i mobbingu; – skarg personelu dotyczących warunków pracy i płacy. <p>Wykonawca będzie bezzwłocznie informował Inżyniera o wszelkich problemach w ww. zakresie, zgodnie z warunkami określonymi w obowiązujących procedurach kontraktowych.</p>	Inżynier/ Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
106	Zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady profilaktyki chorób typu HIV- AIDS, chorób powodowanych przez koronawirusy</p> <p>Wykonawca, za pośrednictwem zatwierdzonego dostawcy usług wdroży program podnoszenia świadomości w zakresie roznoszenia chorób typu HIV-AIDS, chorób powodowanych przez koronawirusy (w tym przeprowadzi odpowiednie szkolenia) oraz podejmie wszelkie inne środki aby zmniejszyć ryzyko przenoszenia się wirusa HIV i koronawirusów wśród personelu Wykonawcy oraz wśród społeczności lokalnej. Działania te należy wykonywać zgodnie ze szczegółowymi warunkami, jakie zostały określone w Dokumentach Przetargowych Kontraktu.</p>	Wykonawca
S. WYTYCZNE POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OBOWIĄZYWANIA W TRAKCIE REALIZACJI ROBÓT STANU EPIDEMII LUB STANU ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO				
107	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wytyczne postępowania w przypadku obowiązywania stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego</p> <p>W przypadku obowiązywania w trakcie realizacji robót stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego Wykonawca zobowiązany jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) do zapewnienia osobom przebywającym na Placu budowy wszystkich niezbędnych środków ostrożności w celu zachowania zdrowia i bezpieczeństwa pracowników fizycznych, Personelu Wykonawcy, w zakresie opisanym w Warunkach Kontraktu, w szczególności w zakresie wprowadzenia odpowiednich środków w celu uniknięcia lub zminimalizowania rozprzestrzeniania się chorób, w tym środków mających na celu uniknięcie lub minimalizację przenoszenia chorób zakaźnych, które mogą być związane z napływem tymczasowej lub stałej siły roboczej, związanej z realizacją Kontraktu, w sposób określony w treści obowiązującego Prawa np. w wydawanych na podstawie art.46a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1845 z późn. zm.) rozporządzeniach w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, b) wyznaczyć osobę odpowiedzialną na Kontrakcie za sprawy związane z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w okresie epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego, c) wdrażać odpowiednie zalecenia Banku Światowego oraz służb sanitarnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, d) współpracować z Zamawiającym oraz Inżynierem, w szczególności przekazywać bieżące informacje dotyczące podjętych lub zaplanowanych środków ostrożności, w tym w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia Placu Budowy przed dostępem osób nieupoważnionych, wprowadzonych procedur i odpowiedniej aktualizacji dokumentów opisanych w pkt. 6.13, w szczególności Planu BIOZ , Planu 	Wykonawca

Lp.	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
			<p>Gospodarki Odpadami, Projektu Organizacji Placu Budowy,</p> <p>e) zorganizować akcję informacyjną (np. w formie umieszczonych na Placu budowy plakatów oraz instrukcji) dotyczących objawów i oznak zakażenia, rozprzestrzeniania się wirusa, sposobów ochrony (w tym np. regularnego mycia rąk)</p> <p>f) zorganizować, w bezpiecznej pod względem sanitarnym formie, szkolenia dla pracowników fizycznych, Personelu Wykonawcy co najmniej w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. zaktualizowanych procedur i dokumentów, ii. objawów i oznak chorób powodowanych przez koronawirusy (lub innej choroby zakaźnej zw. z wprowadzonym stanem epidemii/ zagrożenia epidemicznego), w tym w zakresie samodzielnego monitorowania objawów, rozprzestrzeniania się wirusa, dostępnych środków ochrony, iii. postępowania w przypadku zauważenia objawów choroby u siebie i innych, iv. obowiązujących regulacji dotyczących kwarantanny pracowników oraz ich rodzin, wynagrodzenia za okres choroby izolacji lub kwarantanny, świadczenia opieki zdrowotnej, w tym transportu sanitarnego, wykonywanego w związku z przeciwdziałaniem zakażeniu, v. obowiązujących procedur sygnalizacji naruszeń lub zgłaszania skarg przez pracowników, vi. postępowania z odpadami – np. maseczki, rękawiczki, płyny dezynfekcyjne i środki czyszczące. <p>W trakcie trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w zakresie Prawem dozwolonym, przeprowadzanie szkoleń winno odbywać się za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub w formie samokształcenia.</p> <p>Powyższe zasady należy stosować w odpowiedni sposób w przypadku ogłoszenia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego w zw. z inną chorobą zakaźną.</p>	